

alterazioni anatomiche e sulla genesi dei sintomi. — Slot. Verzamelreferaat, waarin achtereenvolgens uitvoerig de verschijnselen der mediastinaalgezwellen, hun anatomie en de oorsprong der verschijnselen worden besproken, eerst van het vaatstelsel, dan van de ademhalingsorganen, van den slokdarm, van het periphere zenuwstelsel, den n. vagus, n. recurrens, n. sympathicus, n. phrenicus, de nn. intercostales, den plexus brachialis en cervicalis, het centrale zenuwstelsel; daarna van spieren en beenderen. Vervolgens worden de diagnose van de zitplaats en van den aard van het gezwel besproken, de differentiaaldiagnose met andere aandoeningen, de prognose, de doods-oorzaak en de behandeling. Alleen de schrijvers, niet de literatuurbronnen worden vermeld.

PIROLI. *Il regime nei dispeptici.* — Zonder nieuwe gezichtspunten te openen wordt een overzicht gegeven van de verschillende vormen van dyspepsie met haar behandeling.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN

Lexikon der gesamten Therapie des praktischen Arztes mit Einschluss der therapeutischen Technik, herausgegeben von Dr. WALTER GUTTMANN. URBAN & SCHWARZENBERG, Berlin-Wien. 1914. In 20 afleveringen. Prijs 50 mark.

Volgens de inleiding willen de 50 vakgenooten, die aan de samenstelling van dit lexicon medewerken, een alphabetisch gerangschikte handleiding van de therapie geven, waarbij nog in het bijzonder één aflevering een overzicht zal bevatten van de geneesmiddelen volgens de Deutsche, Oostenrijksche en Italiaansche pharmacopoe, en één deel de meest gewichtige badplaatsen met de merkwaardigheden van elk in het bijzonder zal vermelden. Bij het nagaan van de vijf eerst verschenen afleveringen (van de 20) was het mij moeilijk steeds objectief te zijn bij de beoordeeling van de verschillende artikelen, die steeds weer over het therapeutisch ingrijpen handelen — volkomen volgens het voorgespiegelde bij de aanbieding — maar waar ik veelal, en zeer ongaarne, miste een breder bespreking van de pathogenese, die toch de grondslag van elke behandeling moet zijn. Dergelijk soort lexicon's, als het hier aangeboden, zijn voor mij dan ook de minst gewenschte handboeken. Als door verschillende specialisten met een benijdenswaardig zelfvertrouwen hun geneeskrachtig kunnen vrij apodictisch in bijna-telegramstijl wordt verkondigd, moet de algemeen-practicus, die helaas te dikwijls ervaart het onvolledig slagen van ons pogen, wel eenigszins sceptisch gestemd worden tegenover de aangeprezen behandelingswijzen en dit te meer als een voldoende toelichting, waarop die behandeling berust, veelal ontbreekt. Bij een zóó groot aantal medewerkers, als hier samenwerkten, is deze onvolkomenheid in behandeling bij den een natuurlijk meer opvallend dan bij den andere; te dien opzichte spant DREUW

m. i. wel de kroon. Als hij voor alopecia areata roemt op de zéér gunstige gevolgen, die hij verkrijgt met sinoïdale stroomen; voor ekzemen in het bijzonder aanbeveelt „unguentum DREUW” gesteund door de door hem bij GOEDEKE in den handel gebrachte tabletten met arsenicum-ijzer-fermentine, of het volgens zijn voorschrift bereide arsenicum-sanocalcine, dan wordt dit ten slotte een reclame voor specialités, die in een handboek niet thuis behoort. Een niet ontypische demonstratie van de weinige samenwerking, die de verschillende medewerkers gezocht hebben, levert het hoofdstuk: ontsteking van den blinden darm. In een eerste artikel geeft ORTNER een beredeneerde omschrijving van de verschillende aanwijzingen voor inwendige of heelkundige behandeling, waarbij de waarde van de verschillende verschijnselen zeer nauwkeurig wordt afgewogen; onmiddellijk daarop volgt een artikel van SCHNITZLER, waarvan de inleiding kort en goed luidt: de beste behandeling is vroegtijdige operatie (behoudens tegenaanwijzingen). GUTTMANN schrijft voor, dat na een longbloeding gedurende 3—5 dagen rust gehouden moet worden, WOLFF iets later, dat na een maagbloeding 8—14 dagen bedrust moet volgen; een toelichting van dit verschil is nergens te vinden.

Vreemd doet het aan een behandeling van diabetes te lezen, zonder daarin te vinden een analyse van de meest gebruikelijke voedingsmiddelen of minstens een opsomming van deze voedingsmiddelen gerangschikt naar gelijkwaardig koolhydraatgehalte; de schrijver (RICHTER) behandelt trouwens eveneens ontvettingskuren, zonder vermelding van de verbrandingswaarde der voedingsmiddelen. Tot de weinig geslaagde artikelen zou ik eveneens willen rekenen die van KUESTNER over decubitus en over kunstmatige ademhaling, van COSTE over bloedstelping, van BAETZNER over beenbreuken en over rekverbanden, terwijl zeer lezenswaardige opstellen aanwezig zijn van ADAM over oogziekten, van ORTNER over peritonitis, van BRAUN over endocarditis, van PELS LEUSDEN over operatieve chirurgie, van KONRICH over ontsmetting enz..

Zooals gewoonlijk, waar velen medewerken tot een geheel, is dus ook hier een werk ontstaan, dat zeer ongelijkwaardig is in de verschillende onderdeelen. Enkele hoofdstukken geven een kort zakelijk overzicht van de door den schrijver toegepaste behandeling, soms zelfs een kritische studie van de verschillende algemeen gebruikte behandelingsmethoden, zoodat ik mij kan voorstellen, dat enkele collegae met genoegen dit boek zullen gebruiken om zich even te oriënteren over de behandelingsmethode van goed ter naam staande collegae. Een aanbeveling tot algemeen gebruik zou ik echter niet gaarne geven.